

INŠTITUT RS ZA SOCIALNO VARSTVO
SOCIAL PROTECTION INSTITUTE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

**Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov (Poročilo 2):
Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja nasilja
Evalvacijsko poročilo za program: Društvo življenje brez
nasilja - Varna hiša**

Ljubljana, maj 2023

Naročnik: **MDDSZ**
Direktorat za socialne zadeve
Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

Skrbnica naloge pri naročniku: Gregor Majcen

Št. pogodbe: 2611-22-050015

Izvajalec: **Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo**
Tržaška 2
1000 Ljubljana

Skrbnik naloge pri izvajalcu: mag. Vid Žiberna

Naslov poročila: **Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov (Poročilo 2):
Evalvacija javnih socialnovarstvenih programov s področja nasilja
Evalvacijsko poročilo za program: Društvo življenje brez nasilja -
Varna hiša**

Avtorji poročila: mag. Vid Žiberna
dr. Mateja Černič
dr. Liljana Rihter

Drugi sodelujoči: Katarina Jožić
Lara Kobal
Katja Krš
Pia Rožman

Št. delovnega poročila: IRSSV 33/2023

Datum izdaje poročila: 31. 12. 2023

Izdaja: 01

Kopije: skrbnik naloge na MDDSZ
skrbnik pogodbe na MDDSZ
arhiv IRSSV
prosti izvodi z dovoljenjem naročnika

Odgovorna oseba: mag. Barbara Kobal Tomc, direktorica IRSSV

Seznam najpogosteje uporabljenih kratic

AS	aritmetična sredina
CSD	center za socialno delo
EUR	Evro
IRSSV	Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
JVSP	javni verificirani socialnovarstveni programi
KC	krizni center
MAX	najvišja podana vrednost (odgovor)
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIN	najmanjša podana vrednost (odgovor)
N	število odgovorov (uporabnikov)
RS	Republika Slovenija
SD	standardni odklon
SVP	socialno varstveni program/i
VH	varna hiša

Uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

Besedilo ni lektorirano.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	7
2	USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV	8
	2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji	8
	2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov	9
3	USPEŠNOST PROGRAMA.....	10
4	UČINKOVITOST PROGRAMA.....	27
5	OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA	28
	5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa	28
	5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje.....	28
	5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike	29
	5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo.....	29
	5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov.....	29
	5.6 Ocena tveganja - ostalo	29
6	TRAJNOST PROGRAMA	31
7	UGOTOVITVE IN PREDLOGI.....	33
8	VIRI IN LITERATURA.....	36

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje</i>	8
<i>Preglednica 2: Dodatni cilji programa</i>	9
<i>Preglednica 3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo</i>	10
<i>Preglednica 4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov</i>	10
<i>Preglednica 5: Aktivno sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	12
<i>Preglednica 6: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	12
<i>Preglednica 7: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – stopnja seznanjenosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	13
<i>Preglednica 8: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – zadovoljstvo s prejetimi informacijami (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 9: Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 10: Število pravic, s katerimi so bile seznanjene uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	14
<i>Preglednica 11: Sklopi pravic (dokumentacija za uporabnice, frekvence)</i>	15
<i>Preglednica 12: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop)</i>	16
<i>Preglednica 13: Število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	17
<i>Preglednica 14: Zadovoljstvo z odnosi (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	17
<i>Preglednica 15: Povečanje varnosti (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 16: Občutek varnosti uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 17: Ocena izvedbe varnostnega načrta (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	18
<i>Preglednica 18: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)</i>	19
<i>Preglednica 19: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	19
<i>Preglednica 20: Razbremenitev in umiritev uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)</i>	20

Preglednica 21: Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	20
Preglednica 22: Soočanje s čustvi (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	20
Preglednica 23: Aktivnosti za spremembo situacije (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 24: Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 25: Skrb zase (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	21
Preglednica 26: Nove veščine (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	22
Preglednica 27: Optimizem v zvezi s prihodnostjo (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	22
Preglednica 28: Zaključena izobrazba uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)	22
Preglednica 29: Zaposlitveni status uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)	23
Preglednica 30: Pomoč programa pri reševanju težav (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)	23
Preglednica 31: Število različnih oblik pomoči (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)	24
Preglednica 32: Vrste pomoči za uporabnice (dokumentacija za uporabnice, frekvence)	24
Preglednica 33: Razlog izstopa iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)	25
Preglednica 34: Kje bo živela uporabnica po izstopu iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)	25
Preglednica 35: Učinkovitost rabe programskih virov	27
Preglednica 36: Financiranje programa	28
Preglednica 37: Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki	28
Preglednica 38: Postopki	29
Preglednica 39: Dostopnost programa za uporabnike	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).	16
--	-----------

1 UVOD

V poročilu predstavljamo ugotovitve analize podatkov programa Varna hiša, ki ga je izvajalo Društvo življenje brez nasilja, za obdobje od 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021.

Ugotovitve prikazujemo po posameznih sklopih kriterijev evalviranja:

- ustreznost ciljev za reševanje problemov posameznih skupin;
- uspešnost programa;
- učinkovitost izvedenega programa;
- ocena tveganja za izvedbo programa;
- trajnost programa.

Nekatere ugotovitve podajamo v obliki ocen, druge, kjer kvantitativno ocenjevanje ni smiselno, pa podajamo opisno. Za ocenjevanje uporabljamo lestvico od 0 (popolnoma neustrezno) do 6 (popolnoma ustrezno). Oznaka n.p. pomeni, da iz organizacije o danem vidiku nismo dobili podatka in oznaka n.o., da vidika ne ocenjujemo, ker ocena ni relevantna za dani program oz. program ocenjujemo zgolj opisno.

Pri posameznih dimenzijah kriterijev, ki jih ocenjujemo številčno, podajamo tudi vsote, deleže, koeficiente, ki nam služijo kot osnova za ocenjevanje. Ocenjevalni listi za posamezno skupino programov oz. posamezni program so priloženi na koncu splošnega dela poročila.

Na koncu poročila podajamo ključne ugotovitve in predloge za delovanje obravnavanega programa.

2 USTREZNOST CILJEV ZA REŠEVANJE PROBLEMOV POSAMEZNIH SKUPIN UPORABNIKOV

Ugotovitve v tem poglavju prikazujemo v dveh točkah. V prvi so podane osnovne informacije o ciljnih programih. V Preglednici 1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov. Cilje programov s področja varnih hiš smo skupaj z izvajalci programov omenjenega področja in predstavniki MDDSZ prenovili v letu 2012, končno verzijo pa je potrdil tudi naročnik (MDDSZ). V Preglednici 2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med skupne cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

V drugi točki podajamo ugotovitve glede ustreznosti ciljev programa za reševanje problemov posameznih skupin uporabnikov po naslednjih dimenzijah: primernost formulacije ciljev in ustreznost ciljev glede na tip programa. Ugotovitve podajamo opisno.

2.1 Povezava ciljev programov s skupnimi cilji za evalviranje ter dodatni cilji

V Preglednici 1 prikazujemo, kako so cilji obravnavanega programa povezani s cilji, ki smo jih določili na ravni skupine programov.

Preglednica 1: Povezava ciljev programa s skupaj določenimi cilji za evalviranje

Skupni cilji, predvideni za programe VH s področja preprečevanja nasilja	Da/Ne/Delno
aktivno sodelovanje v programu	da
boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic	da
krepitev socialne mreže	da
povečanje varnosti	da
pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti	da
spremembe na osebni ravni	da
izboljšana življenjska situacija	da
prepoznavnost programa	da
zagotovitev varnega mesta	da

Aktualni cilji obravnavanega programa se v celoti pokrivajo s cilji, ki smo jih na ravni programov VH s področja preprečevanja nasilja prenovili v letu 2012.

V Preglednici 2 prikazujemo dodatne cilje programa, ki ne sodijo med skupne cilje, so pa pomemben del delovanja posameznega programa.

Preglednica 2: Dodatni cilji programa

Dodatni cilji
/

Izvajalci programa niso navedli nobenega dodatnega cilja, ki ne sodijo v nabor ciljev, ki smo jih na ravni programov VH s področja preprečevanja nasilja prenovili v letu 2012.

2.2 Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Primernost formulacije ciljev:

Cilji programa so v celoti ustrezno definirani.

Ustreznost ciljev glede na tip programa:

Cilji so ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

3 USPEŠNOST PROGRAMA

V programih varnih hiš merimo doseganje posameznih skupnih ciljev z naslednjimi vprašalniki: Vprašalnik za uporabnice ob vstopu v program, Vprašalnik za uporabnice ob evalvaciji oziroma izstopu iz programa in Dokumentacija za uporabnice. V juniju 2012 smo celoten sistem ciljev in vprašalnikov, ki merijo uspešnost programa, temeljito preoblikovali. Doseganje ciljev pa merimo tudi preko podatkov iz Dokumentacije o programu ter Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila za skupino programov s področja varnih hiš, zavetišč, zatočišč in materinskih domov ter drugih programov s področja preprečevanja nasilja, ki so nam jih posredovali izvajalci.

Obravnavani program »Varna hiša« izvajalca **Društvo življenje brez nasilja** je oddal 35 izpolnenih vprašalnikov (od tega 13 dokumentacij za uporabnice, 11 vprašalnikov ob vstopu v program, 10 vprašalnikov ob evalvaciji/izstopu in eno dokumentacijo o programu). V program je bilo v obravnavanem obdobju vključenih 13 rednih različnih uporabnikov.

V analizo smo zajeli vseh 35 prejetih vprašalnikov in dokumentacij za uporabnike (100 %), kar prikazujemo v Preglednici 3.

Preglednica 3: Število vprašalnikov, vključenih v analizo

Dokumentacija za uporabnice	13
Vprašalnik ob vstopu	11
Vprašalnik ob evalvaciji oz. izstopu	10
Dokumentacija o programu	1
Skupaj	35
Skupaj: Vstop in evalvacija/izstop za isto uporabnico (upoštevajoč zgolj identične šifre uporabnic)	10

* Če smo prejeli več evalvacijskih/izstopnih vprašalnikov posamezne uporabnice, smo upoštevali zgolj zadnjega.

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Podatke smo prikazali ne glede na to, ali je posamezni cilji za ocenjevanje v skladu s cilji programa. V spodnji Preglednici pa ocenjujemo le relevantne kriterije za program. Za vsak cilj podajamo številčno oceno in pod preglednico še analizo podatkov, kjer so podrobneje razvidni posamezni elementi ocenjevanja doseganja posameznega cilja (Preglednica 4).

Preglednica 4: Uspešnost programa glede na skupne cilje programov

Skupni cilji	Ocena
Aktivno sodelovanje v programu	3
Boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic	4
Krepitev socialne mreže	4
Povečanje varnosti	5
Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti	5
Spremembe na osebni ravni	5
Izboljšana življenjska situacija	4
Prepoznavnost programa	3
Zagotovitev varnega mesta	opisno

Analiza vprašalnikov

V analizo smo vključili vse razpoložljive podatke, ki so jih poslali izvajalci. Podatke smo prikazali ne glede na to, ali je posamezni cilji za ocenjevanje v skladu s cilji programa. V zgornji Preglednici pa ocenjujemo le relevantne cilje za program.

Omejitve pri analizi vprašalnikov:

- skupno število odgovorov ni vedno enako številu vprašalnikov, saj vsi anketiranci niso vedno odgovarjali na vsa vprašanja;
- v analizo smo vključili različne vprašalnike, ki smo jih v času od uvedbe spreminjali in dopolnjevali, zato nismo vseh vprašanj zajeli pri vseh tipih vprašalnikov;
- nekateri vprašalniki so pomanjkljivo izpolnjeni; kljub temu, da so imeli uporabniki povsod možnost označiti odgovor 98 (ne vem) in 99 (ne morem odgovoriti), na nekatera vprašanja niso odgovorili, večinoma pa nismo morali razbrati, ali je uporabnik vprašanje spregledal ali se določeno vprašanje uporabniku ni zdelo relevantno ali pa morda na vprašanje ni znal odgovoriti;
- pri cilju številka 6, kjer so izvajalke vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, smo pri ugotavljanju statistično značilnih razlik uporabili zadnji podatek, ki so ga zabeležile izvajalke, in ne nujno podatka ob izstopu;
- pri predstavitvi opisnih statistik uporabljamo izračunana povprečja na vseh enotah; kjer imamo izračune t-testa za dva odvisna vzorca (pri spremenljivkah z normalno porazdelitvijo) ali Wilcoxonov test (pri spremenljivkah, kjer porazdelitev ni normalna), je potrebno upoštevati, da smo pri izračunu upoštevali zgolj enote, za katere imamo identične šifre tako ob vstopu v program kot ob evalvaciji/izstopu iz programa, kar pomeni, da je skupno število enot lahko manjše, nekoliko pa se spremenijo tudi povprečja za zgolj te enote. Povprečij, izračunanih na manjšem številu enot, v poročilu ne predstavljamo.

Pojasnila pri interpretacijah rezultatov:

- pri interpretacijah rezultatov prikazujemo deleže (v odstotkih) ali povprečne vrednosti. Pri primerjavi med vstopom in evalvacijo/izstopom so deleži ali povprečne vrednosti lahko predstavljeni v oklepajih (npr. 4,20 oz. 4,30), prva številka vedno pomeni delež ali povprečno vrednost ob vstopu v program, druga številka pa ob evalvaciji/izstopu iz programa;
- s črko p označujemo statistično značilnost;
- pri ocenjevanju upoštevamo statistično značilne razlike pri vsaj 5-odstotni stopnji značilnosti.

Cilj 1: Aktivno sodelovanje v programu

Cilj aktivno sodelovanje v programu smo preverjali z dvema vprašanjema v dokumentaciji za uporabnice, ki so jo izpolnjevale strokovne delavke v programu.

V prvem delu vprašalnika so strokovne delavke na podlagi podatkov iz spremljanja postopkov (tj., katerih aktivnosti se udeležuje uporabnica in kako pogosto) in na podlagi drugih informacij o značilnostih uporabnice podale ocene sodelovanja uporabnice v programu ob vstopu, evalvaciji in izstopu iz programa (na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro ali 5-odlično).

Ugotavljamo, da se je aktivnost uporabnic v času od vstopa do izstopa nekoliko povišala (dvig povprečne ocene iz 3,92 na 4,08), vendar pa razlike v ravni aktivnosti ob vstopu in evalvaciji ter ob vstopu in izstopu niso statistično značilne.

Preglednica 5: Aktivno sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	sig.
aktivno sodelovanje uporabnice ob vstopu	13	2	5	3,92	1,115	/
aktivno sodelovanje uporabnice ob evalvaciji	12	3	5	4,00	0,852	0,317
aktivno sodelovanje uporabnice ob izstopu	12	2	5	4,08	1,083	0,480

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Izračunali smo razlike med vstopom in evalvacijo (p_1) in vstopom in izstopom (p_2).

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Sodelovanje uporabnic v programu so strokovne delavke vrednotile tudi v okviru sklopa vprašanj o izkušnjah z življenjem v skupnosti, in sicer ob evalvaciji in izstopu iz programa (1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro ali 5-odlično).

Podatki kažejo, da se raven aktivnega sodelovanja v času vključenosti v program v povprečju ni bistveno spreminjala, je pa do izstopa nekoliko upadla (ocena 4,33 ob evalvaciji ter 3,91 ob izstopu).

Preglednica 6: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	Ob evalvaciji					Ob izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Sodelovanje uporabnice	12	3	5	4,33	0,778	12	1	5	3,91	1,378	0,792

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 2: Boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic

Uporabnice so v vprašalnikih ob evalvaciji/izstopu iz programa vrednotile zadovoljstvo s prejetimi informacijami o pravicah in dodatnih oblikah pomoči (tako glede seznanjenosti z informacije kot glede samih informacij), in sicer na lestvici 1-zelo nezadovoljna, 2-nezadovoljna, 3-niti nezadovoljna niti zadovoljna, 4-zadovoljna in 5-zelo zadovoljna.

Ugotavljamo, da so uporabnice v povprečju zelo zadovoljne s svojo seznanjenostjo tako s pravicami znotraj in zunaj programa kot z drugimi vrstami pomoči, saj so se povprečne ocene zadovoljstva gibale med 4,33 in 4,50.

Iz obravnavanih treh indikatorjev smo izračunali sestavljeno spremenljivko seznanjenost s pravicami, in sicer tako, da smo vrednosti posameznih indikatorjev med seboj sešteli ter delili s številom indikatorjev. Povprečna vrednost sestavljene spremenljivke znaša 4,41, kar kaže na visoko raven seznanjenosti uporabnic z omenjenimi pravicami in vrstami pomoči.

Preglednica 7: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – stopnja seznanjenosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	Ob evalvaciji/izstopu iz programa				
	N	MIN	MAX	AS	SD
Seznanjenost s pravicami znotraj programa – stopnja seznanjenosti	10	3	5	4,40	0,699
Seznanjenost s pravicami izven programa – stopnja seznanjenosti	9	3	5	4,33	0,707
Seznanjenost z drugimi vrstami pomoči izven programa – stopnja seznanjenosti	8	4	5	4,50	0,534
Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči (sestavljena spremenljivka) – stopnja seznanjenosti	9	3,33	5	4,41	0,646

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so bile zelo zadovoljne tudi s samo vsebino prejetih informacij, saj so povprečne ocene zadovoljstva z informacijami tako pri pravicah znotraj programa kot pri tistih izven znašale 4,50.

Iz obravnavanih treh indikatorjev smo izračunali sestavljeno spremenljivko seznanjenost s pravicami – zadovoljstvo s prejetimi informacijami, in sicer tako, da smo vrednosti posameznih indikatorjev med seboj sešteli ter delili s številom indikatorjev. Povprečna vrednost sestavljene spremenljivke znaša 4,50.

Preglednica 8: Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči – zadovoljstvo s prejetimi informacijami (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	Ob evalvaciji/izstopu iz programa				
	N	MIN	MAX	AS	SD
Seznanjenost s pravicami znotraj programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	10	3	5	4,50	0,707
Seznanjenost s pravicami izven programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	10	4	5	4,50	0,527
Seznanjenost z drugimi vrstami pomoči izven programa – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	8	4	5	4,50	0,534
Seznanjenost s pravicami in drugimi vrstami pomoči (sestavljena spremenljivka) – zadovoljstvo s prejetimi informacijami	9	3,66	5	4,50	0,589

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke programa so v dokumentaciji za uporabnice zabeležile tudi oceno informiranosti in znanja uporabnic za ravnanje ob izstopu iz programa, in sicer na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično.

Povprečna ocena pri obravnavanem programu znaša 4,66, s standardnim odklonom 0,492, kar kaže na visoko raven informiranosti in znanja uporabnic.

Preglednica 9: Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Informiranost in znanje za ravnanje uporabnice ob izstopu	12	4	5	4,66	0,492

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke programa so v dokumentaciji za uporabnice navedle pravice, s katerimi so seznanile uporabnice. V povprečju so uporabnice seznanile s 4 do 5 različnimi pravicami oz. vrstami pomoči (razpon sega od dve do osem pravic oz. vrst pomoči).

Preglednica 10: Število pravic, s katerimi so bile seznanjene uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Število pravic	13	2	8	4,46	1,898

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so bile najpogosteje seznanjene s pravicami in vrstami pomoči, ki jih lahko uveljavljajo preko CSD (ukrepi za zaščito žrtve, osebna pomoč, itd.) in Rdečega križa (materialna pomoč v obliki hrane, obutve, oblačil, itd.) ter z možnostjo izredne denarne socialne pomoči in brezplačne pravne pomoči.

Preglednica 11: Sklopi pravic (dokumentacija za uporabnice, frekvenca)

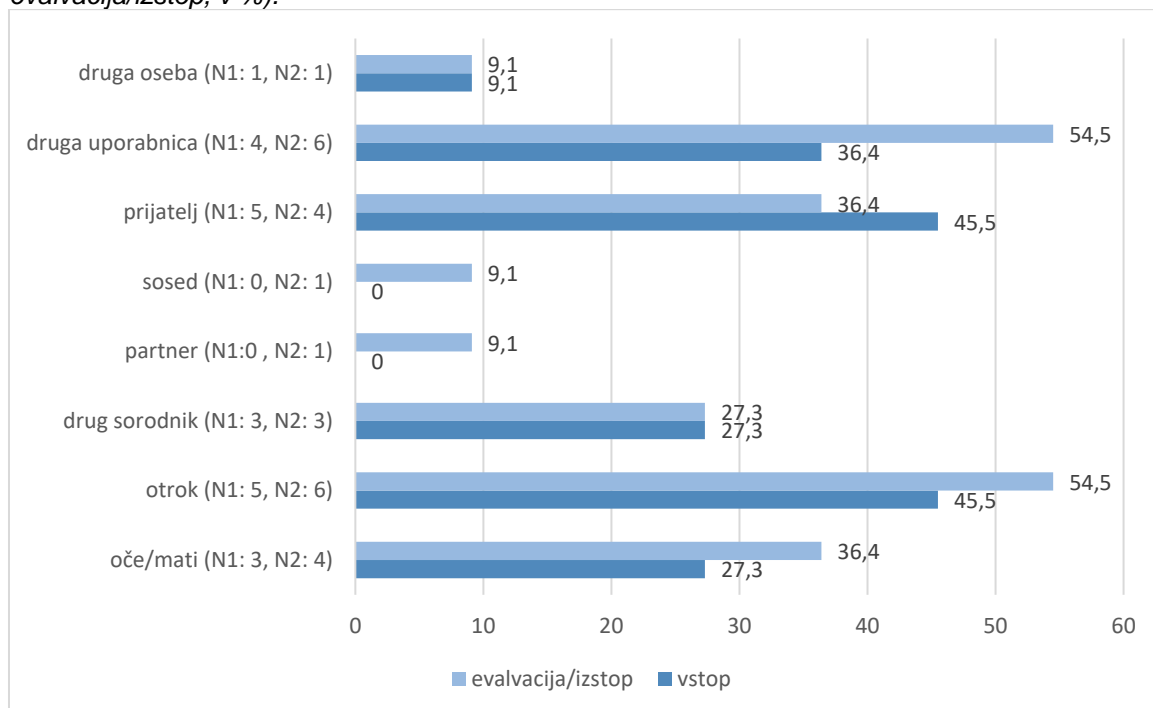
Sklopi pravic in vrst pomoči	N
Rdeči križ - paketi hrane, materialna pomoč (obutev, obleka)	11
Sodelovanje s CSD (ukrepi za zaščito žrtve, osebna pomoč, itd.)	11
Izredna denarna socialna pomoč	8
Brezplačna pravna pomoč	7
Zakon o prostovoljstvu - vključevanje prostovoljcev	5
Kandidiranje za neprofitno stanovanje	2
Pravica do namestitve v dom za starejše občane	2
Zavod za zaposlovanje - vpis v evidenco	2
Zdravstvena in/ali psihiatrična oskrba	2
Zveza prijateljev mladine, projekt Botrstvo	2
Društvo srečanje Novo mesto	1
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport - vrednotenje izobraževanja v tujini	1
PP Trebnje	1
Pravica do dodatka za pomoč in postrežbo ZPIZ	1
Probacijska služba Ljubljana	1
Zakon o preprečevanju nasilja v družini	1
Skupaj	58

Cilj 3: Krepitev socialne mreže

Uporabnice so ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu označile, ali se z naštetimi osebami (oče/mati, otrok, drug sorodnik, partner, sosed, prijatelj, druga uporabnica ali druga oseba) lahko pogovarjajo o osebnih stvareh.

Podatki kažejo, da so se uporabnice obravnavanega programa ob vstopu v program o osebnih stvareh najpogosteje pogovarjale s prijatelji in otroki (pet oseb oz. 45,5 %), pa tudi z drugimi uporabnicami (štiri osebe oz. 36,4 %). Ob evalvaciji je bila situacija dokaj podobna – uporabnice so se o osebnih stvareh najpogosteje pogovarjale z otroki in drugimi uporabnicami (šest oseb oz. 54,5 %) ter s starši in prijatelji (štiri osebe oz. 36,4 %). Pri nobeni izmed kategorij ni statistično značilnih razlik.

Slika.2: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, v %).

Legenda: N1 = število enot analize ob vstopu, N2 = število enot analize ob evalvaciji/izstopu.

Preglednica 12: Osebe, s katerimi se uporabnice običajno pogovarjajo o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop)

	N	sig.
Oče/mati	3	1,000
Otrok	6	0,500
Drug sorodnik	4	1,000
Partner	4	1,000
Sosed	3	1,000
Prijatelj	3	1,000
Druga uporabnica	4	1,000
Druga oseba	3	1,000

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili McNemar test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatek ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05

Na osnovi danih podatkov smo izračunali sestavljeno spremenljivko, ki prikazuje število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh.

Rezultati kažejo, da so imele uporabnice tako ob vstopu v povprečju na voljo eno do dve različni osebi, s katerima so se lahko pogovarjale o osebnih stvareh, ob evalvaciji pa se je število oseb statistično značilno zvišalo na dve do tri različne osebe.

Preglednica 13: Število različnih oseb, na katere se uporabnica lahko obrne, ko potrebuje pogovor o osebnih stvareh (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Velikost mreže	11	0	4	1,81	1,401	10	0	5	2,50	1,715	0,025 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V spodnji Preglednici predstavljamo opisne statistike zadovoljstva z odnosi s posameznimi osebami ob vstopu v program in ob evalvaciji/izstopu.

Če primerjamo podatke ob vstopu in evalvaciji/izstopu, ugotovimo, pri nobeni kategoriji oseb ni statistično značilnih razlik v kvaliteti odnosa. Ob evalvaciji so bile uporabnice najbolj zadovoljne z odnosom z otroki (povprečna ocena: 4,71), starši (4,66), prijatelji (4,42) in drugimi uporabnicami (4,12).

Preglednica 14: Zadovoljstvo z odnosi (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Oče/mati	4	2	5	4,00	1,414	6	4	5	4,66	0,516	0,180
Otrok	9	2	5	3,88	0,781	7	4	5	4,71	0,487	0,059
Drug sorodnik	6	1	5	3,33	1,505	7	2	5	3,85	1,069	0,285
Partner	8	1	3	1,62	0,744	6	1	5	3,00	1,673	0,141
Sosed	7	2	4	2,71	0,951	5	1	4	2,80	1,095	1,000
Prijatelj	7	2	5	3,57	0,975	7	3	5	4,42	0,786	0,414
Druga uporabnica	7	2	4	3,28	0,951	8	4	5	4,12	0,353	0,063
Druga oseba	3	2	5	3,67	1,528	3	4	5	4,33	0,577	0,180

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test. Izračun smo opravili na enotah, za katere imamo podatke ob vstopu in ob evalvaciji/izstopu iz programa. Opisne statistike, prikazane v tabeli, so izračunane na vseh veljavnih enotah.

*** sig. < 0,01; ** sig. < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 4: Povečanje varnosti

Uporabnice so ob vstopu v program in evalvaciji/izstopu ocenjevale zadovoljstvo z lastno varnostjo na splošno, na lestvici 1-zelo nezadovoljna, 2-nezadovoljna, 3-niti nezadovoljna niti zadovoljna, 4-zadovoljna in 5-zelo zadovoljna.

Pokazalo se je, da se je po vključitvi v program občutek varnosti pri uporabnicah statistično značilno povečal, in sicer je narasel iz 1,80 (povprečna ocena) ob vstopu na 4,60 ob evalvaciji.

Preglednica 15: Povečanje varnosti (primerjava vstop in evalvacija/izstop, opisne statistike)

	Ob vstopu v program					Ob evalvaciji/izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Zadovoljstvo z lastno varnostjo	10	1	5	1,80	1,316	10	2	5	4,60	0,966	0,017 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Da se je z vključitvijo v program splošen občutek varnosti pri uporabnicah statistično značilno povečal, je razvidno tudi iz spodnje preglednice; narasel je iz 2,38 na 4,00 ob evalvaciji oz. iz 2,38 na 4,33 ob izstopu. Nekoliko se je povečal tudi občutek varnosti uporabnic ob morebitnih spremembah (dvig iz 2,38 na 3,20).

Preglednica 16: Občutek varnosti uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Občutek varnosti uporabnice ob vstopu v program	13	1	4	2,38	0,960	/
Občutek varnosti uporabnice ob morebitnih spremembah	10	2	4	3,20	0,632	0,058
Občutek varnosti uporabnice ob evalvaciji	9	3	5	4,00	0,500	0,017 **
Občutek varnosti uporabnice ob izstopu iz programa	12	2	5	4,33	0,984	0,003 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Deset od 13 uporabnic (76,9 %) je imelo ob izstopu iz programa izdelan varnostni načrt. Izvedbo tega varnostnega načrta so strokovne delavke ocenile za vseh 10 uporabnic, z visoko povprečno oceno 4,70.

Preglednica 17: Ocena izvedbe varnostnega načrta (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Izvedba varnostnega načrta	10	3	5	4,70	0,674

Cilj 5: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti

Pozitivno izkušnjo z življenjem v skupnosti smo merili z naslednjimi spremenljivkami:

- odnosi med uporabnicami (na lestvici: 1-zelo slabi, 2-slabi, 3-niti slabi niti dobri, 4-dobri, 5-zelo dobri);
- odnosi med uporabnicami in svetovalkami (na lestvici: 1-zelo slabi, 2-slabi, 3-niti slabi niti dobri, 4-dobri, 5-zelo dobri);
- ocena lastnega sodelovanja v programu z drugimi uporabnicami (1-zelo slabo, 2-slabo, 3-niti slabo niti dobro, 4-dobro, 5-zelo dobro) in
- ocena lastnega sodelovanja s svetovalkami v programu (1-zelo slabo, 2-slabo, 3-niti slabo niti dobro, 4-dobro, 5-zelo dobro).

Uporabnice v povprečju menijo, da so najboljše odnose vzpostavile s svetovalkami v programu (povprečna ocena kakovosti odnosa: 4,77), prav tako so visoko ocenile svoje sodelovanje s svetovalkami (4,40). Sodelovanje z drugimi uporabnicami je bilo nekoliko nižje, vendar še vedno dobro ocenjeno s 4,22, odnos z njimi pa s 3,80.

Izračunali smo sestavljeno spremenljivko življenje v skupnosti, in sicer tako, da smo vse dane indikatorje sešteli in delili s številom indikatorjev. Povprečna ocena življenja v skupnosti tako znaša 4,29.

Preglednica 18: Pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Odnosi med uporabnicami v programu	10	1	5	3,80	1,135
Odnosi med uporabnicami in svetovalkami v programu	9	4	5	4,77	0,440
Sodelovanje z drugimi uporabnicami v programu	9	2	5	4,22	0,971
Sodelovanje s svetovalkami v programu	10	1	5	4,40	1,264
Življenje v skupnosti	9,5	2	5	4,29	0,952

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Cilj 6: Spremembe na osebni ravni

Spremembe na osebni ravni so vrednotile strokovne delavke v programu v več sklopih vprašanj.

Sodelovanje v programu

Primerjali smo solidarnost in toleranco uporabnic do drugih ob evalvaciji in izstopu iz programa, in sicer na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično.

Toleranca do drugih se je tekom vključenosti v program nekoliko povečala (iz 3,75 na 3,83), solidarnost pa je nekoliko upadla (iz 4,33 na 4,08), vendar pa v nobenem primeru ni statistično značilne razlike.

Preglednica 19: Sodelovanje v programu (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	Ob evalvaciji					Ob izstopu iz programa					.sig
	N	MIN	MAX	AS	SD	N	MIN	MAX	AS	SD	
Solidarnost	12	3	5	4,33	0,778	12	2	5	4,08	1,083	0,083
Toleranca do drugih	12	2	5	3,75	0,965	12	2	5	3,83	1,114	0,564

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Strokovne delavke v programu so na lestvici 1-nezadostno, 2-zadostno, 3-dobro, 4-prav dobro in 5-odlično vrednotile različne lastnosti uporabnic na osebni ravni, in sicer ob vstopu, po določenem obdobju (2 x) in ob izstopu. V nadaljevanju predstavljamo navedene lastnosti.

Povprečja »po določenem obdobju« zaradi premajhnega števila enot analize prikazujemo le enkrat.

Razbremenitev in umiritev

Podatki strokovnih delavk kažejo, da so z daljšo vključenostjo v program uporabnice psihično razbremenile in umirile, saj se je povprečna ocena razbremenitve in umiritve statistično značilno zvišala iz 2,38 ob vstopu na 4,25 ob izstopu.

Preglednica 20: Razbremenitev in umiritev uporabnice (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	13	1	3	2,38	0,650	/
Po določenem obdobju	11	3	5	3,90	0,539	0,002 ***
Ob izstopu	12	2	5	4,25	0,866	0,003 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (kako uporabnica vidi svojo vlogo in vpliv na reševanje situacije v hiši, službi, pri sodelovanju z drugimi institucijami)

Podatki strokovnih delavk kažejo, da z daljšo vključenostjo v program v povprečju narašča zmožnost in pripravljenost uporabnic, da za svoja ravnanja prevzamejo odgovornost, saj se je povprečna cena prevzemanja odgovornosti statistično značilno dvignila iz 3,53 ob vstopu na 4,08 ob izstopu.

Preglednica 21: Prevzemanje odgovornosti za svoja ravnanja (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	13	2	5	3,53	1,050	/
Po določenem obdobju	11	3	5	3,72	0,904	0,046 **
Ob izstopu	12	3	5	4,08	0,792	0,034 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Soočanje s čustvi (uporabnica govori o nasilju, čustvih, prepoznava svoja čustva, povezana z nasiljem)

Tudi soočanje z lastnimi čustvi se s trajanjem vključenosti v program izboljšuje – zmožnost uporabnic, da se soočijo z lastnimi čustvi se je statistično značilno zvišala iz 3,33 ob vstopu na 4,27 ob izstopu.

Preglednica 22: Soočanje s čustvi (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	12	2	5	3,33	0,887	/
Po določenem obdobju	10	3	5	3,80	0,788	0,046 **
Ob izstopu	11	3	5	4,27	0,786	0,026 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Aktivnosti za spremembo situacije (lastna aktivnost uporabnice pri reševanju nastale situacije, prevzem pobude za aktivnosti)

Podatki strokovnih delavk kažejo, da se z daljšo vključenostjo v program poveča tudi lastna aktivnost uporabnic pri reševanju nastalih situacij (statistično značilen dvig ocene iz 3,53 ob vstopu na 4,18 ob izstopu).

Preglednica 23: Aktivnosti za spremembo situacije (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	13	2	5	3,53	3,53	/
Po določenem obdobju	11	3	5	3,72	3,72	0,157
Ob izstopu	11	3	5	4,18	4,18	0,038 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (kako uporabnica zaznava in se odziva na spremembe pri otrocih)

Opravljanje starševske vloge ter odnos do otrok sta se v času vključenosti v program (v vmesnem obdobju) nekoliko poslabšala (upad ocene iz 3,14 ob vstopu na 2,83 v vmesnem obdobju) ter se nato do izstopa spet izboljšala (dvig ocene ob izstopu na 3,33).

Preglednica 24: Opravljanje starševske vloge in odnos do otrok (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	7	2	4	3,14	0,690	/
Po določenem obdobju	6	2	3	2,83	0,408	0,317
Ob izstopu	6	3	4	3,33	0,516	1,000

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Skrb zase (uporabnica se zaveda svojih potreb, poskrbi zase, gre k zdravniku, si vzame čas zase)

Podatki strokovnih delavk kažejo na to, da se z daljšo vključenostjo v program v skrb zase in zavedanje lastnih potreb v povprečju izboljša, saj se je povprečna ocena statistično značilno zvišala iz 3,61 ob vstopu na 4,25 ob izstopu.

Preglednica 25: Skrb zase (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	13	2	5	3,61	0,869	/
Po določenem obdobju	11	3	5	4,00	0,774	0,083
Ob izstopu	12	3	5	4,25	0,621	0,023 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** $p < 0,01$; ** $p < 0,05$. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Novе veščine (uporabnica zna ravnati z otrokom v posebnih situacijah (npr. agresija), artikulira potrebe in pove svoje mnenje, zna preživljati čustvene krize, gre na bankomat, avtobus, ...)

Tekom vključenosti v program se je pri uporabnicah izboljšalo tudi osvajanje novih veščin. Ocena pridobivanja novih veščin se je tako v povprečju statistično značilno zvišala iz 3,46 ob vstopu na 4,00 ob izstopu.

Preglednica 26: Nove veščine (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	13	2	5	3,46	0,877	/
Po določenem obdobju	10	2	5	3,60	0,843	0,157
Ob izstopu	11	2	5	4,00	0,894	0,034 **

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Optimizem v zvezi s prihodnostjo (uporabnica vidi rešitev svoje situacije, verjame v pozitivne izide)

Program uporabnicam zelo učinkovito pomaga pri povečanju optimizma v zvezi s prihodnostjo. Raven optimizma se namreč pri uporabnicah tekom vključenosti v program statistično značilno povečuje, iz 2,92 ob vstopu na 4,16 ob izstopu.

Preglednica 27: Optimizem v zvezi s prihodnostjo (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD	.sig
Ob vstopu	13	2	4	2,92	0,493	/
Po določenem obdobju	11	3	4	3,63	0,504	0,005 ***
Ob izstopu	12	3	5	4,16	0,717	0,004 ***

Za izračun statistične značilnosti smo uporabili Wilcoxonov test.

*** p < 0,01; ** p < 0,05. Uporabili smo podatka ob vstopu in ob zadnjem merjenju.

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove, koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

V okviru cilja 6 (spremembe na osebni ravni) lahko preverimo tudi stopnje izobrazbe in zaposlitveni status pri uporabnicah. Ob vstopu v program je imela večina uporabnic opravljeno osnovno šolo (5 oseb oz. 38,5 %) ali 2-3 letno poklicno šolo (štiri osebe oz. 30,8 %). Izobrazba se v času vključenosti v program ni spremenila pri nobeni izmed uporabnic.

Preglednica 28: Zaključena izobrazba uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)

	Ob vstopu	
	N	%
nedokončana osnovna šola	0	0,0
dokončana osnovna šola	5	38,5
2-3 letna poklicna šola	4	30,8
splošna ali strokovna gimnazija, štiriletna srednja šola	3	23,1
dve letna višja (strokovna) šola	0	0,0
visoka šola, fakulteta ali več	1	7,7
skupaj	13	100,0

Slaba polovica uporabnic (šest oseb oz. 46,2 %) je bila ob vstopu v program brezposelna, tri uporabnice (23,1 %) so opravljale plačano delo, štiri (30,8 %) pa so bile upokojene (od tega je bila ena uporabnica invalidsko upokojena). Zaposlitveni status se v času vključenosti v program ni spremenil pri nobeni izmed uporabnic.

Preglednica 29: Zaposlitveni status uporabnic ob vstopu v program (dokumentacija za uporabnice, v %)

	Ob vstopu	
	N	%
opravlja plačano delo	3	23,1
opravlja priložnostno plačano delo	0	0,0
se šola	0	0,0
Brezposelna	6	46,2
delovno nezmožna	0	0,0
Upokojenka	3	23,1
invalidsko upokojena	1	7,7
opravlja neplačana gospodinjska dela	0	0,0
Drugo	0	0,0
Skupaj	13	100,0

Cilj 7: Izboljšana življenjska situacija

V vprašalniku za ob evalvaciji/izstopu so uporabnice vrednotile dve trditvi, ki se nanašata na pomoč programa pri reševanju njihovih težav, na lestvici 1-sploh se ne strinjam, 2-se ne strinjam, 3-se niti ne strinjam niti strinjam, 4-se strinjam in 5-popolnoma se strinjam.

Uporabnice ocenjujejo, da jim je vključenost v program znatno pomagala pri reševanju njihovih težav (povprečna ocena: 4,50), prav tako so prepričane, da bodo s pomočjo programa rešile probleme, zaradi katerih so se vključile vanj (4,33).

Izračunali smo tudi sestavljeno spremenljivko pomoč programa pri reševanju težav tako, da smo sešteli vrednosti indikatorjev in delili s številom indikatorjev. Vrednost sestavljene spremenljivke je 4,41.

Preglednica 30: Pomoč programa pri reševanju težav (vprašalnik ob izstopu, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Program mi je do sedaj pomagal pri reševanju težav.	10	1	5	4,50	1,269
S pomočjo tega programa bom rešila probleme, zaradi katerih sem se vključila vanj.	9	1	5	4,33	1,322
Pomoč programa pri reševanju težav	9.5	1	5	4,41	1,295

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Izvajalke so v dokumentaciji za uporabnice navedle vrste drugih pomoči, ki jih uporabnica potrebuje. Za uporabnice so izvajalke navedle od nič do največ sedem različnih oblik pomoči, povprečje na uporabnico pa znaša 2,30 različnih pomoči.

Preglednica 31: Število različnih oblik pomoči (dokumentacija za uporabnice, opisne statistike)

	N	MIN	MAX	AS	SD
Število različnih oblik pomoči	13	0	7	2,30	1,974

Legenda: MIN – enota z najmanjšo vrednostjo; MAX - enota z najvišjo vrednostjo; AS - povprečje oziroma aritmetična sredina; SD – standardni odklon, ki pove koliko so enote razpršene okoli aritmetične sredine.

Uporabnice so daleč najpogosteje potrebovale pomoč CSD-ja (preprečevanje nasilja v družini, denarna in osebna pomoč; takšnih primerov je bilo devet) in Rdečega Križa (prehranski paketi; takšnih primerov je bilo sedem). Ostale vrste pomoči so potrebovale zgolj posamezne uporabnice.

Preglednica 32: Vrste pomoči za uporabnice (dokumentacija za uporabnice, frekvenca)

Vrste prejete pomoči za uporabnice	N
CSD (preprečevanje nasilja v družini, izredna denarna pomoč, osebna pomoč)	9
Rdeči Križ (prehranski paketi)	7
Društvo upokojencev (vloga za stanovanje, širjenje socialne mreže)	2
Društvo SOS - namestitvev v varovano stanovanje	1
Društvo Srečanje	1
Društvo za zaščito malih živali - prostovoljno delo	1
Gostinsko podjetje - pomoč v kuhinji, dodatni zaslužek	1
Igralna terapija	1
Osnovna šola Mirna	1
Posvetovalnica za učence in starše	1
Probacijska enota Ljubljana	1
Splošna bolnišnica Novo mesto, Urgentni center	1
Svetovalnica za žrtve nasilja - stik s svetovalko	1
Zavod za zaposlovanje	1
Zveza prijateljev mladine - botrstvo	1
skupaj	30

Na koncu smo izvajalke vprašali tudi po razlogu izstopa uporabnic iz programa. Odgovore smo prejeli za 12 od 13 uporabnic (92,3 %). Večina uporabnic sedem oseb oz. 53,8 % je iz programa izstopila predčasno (od tega so se kar štiri uporabnice vrnila nazaj k povzročitelju nasilja), štiri uporabnice (30,8 %) pa so program uspešno zaključile.

Preglednica 33: Razlog izstopa iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)

	N	%
Program je uspešno zaključila	4	30,8
Program je deloma uspešno zaključila	0	0,0
Iz programa je izstopila predčasno	7	53,8
Drugo	1	7,7
n.p.	1	7,7
skupaj	13	100,0

Zanimalo nas je še, kje nameravajo uporabnice živeti po izstopu iz programa. Največ uporabnic (pet oseb oz. 38,5 %) bo po izstopu iz programa bivalo v lastni hiši ali stanovanju, tri uporabnice (23,1 %) bodo bivale v profitnih najemniških stanovanjih, dve uporabnici (15,4 %) pa v materinskem domu.

Preglednica 34: Kje bo živela uporabnica po izstopu iz programa (dokumentacija o uporabnicah, opisne statistike)

	N	%
Lastna hiša ali stanovanje	5	38,5
Profitno stanovanje	3	23,1
Neprofitno stanovanje	1	7,7
Starši (stanovanje ali hiša staršev)	0	0,0
Otroci (stanovanje ali hiša otrok)	0	0,0
Drugi sorodniki (stanovanje ali hiša drugih sorodnikov)	0	0,0
Dom za starejše občane	1	7,7
Drug zavod ali institucija	0	0,0
Nazaj k partnerju	0	0,0
Drugo	2	15,4
n.p.	1	7,7
skupaj	13	100,0

C8: Prepoznavnost programa

Pregled aktivnosti na področju promocije programa v obravnavanem obdobju enega leta (1. 1. 2021–31. 12. 2021)¹:

- Mediji so objavili tri daljše prispevke o programu.
- Število klicev potencialnih uporabnic (razvidno iz postopkov): 42.
- Ocena prepoznavnosti programa strokovnih delavk v programu: 4.

C9: zagotovitev varnega mesta

Gre za skrito lokacijo, v neposredni okolici izvajanja programa imajo na obeh vhodih nameščeno kamero, »pan stikala«, ki jih uporabnice lahko sprožijo, če so ogrožene in s tem obvestijo varnostno službo, ki nato hitro intervenira, zadrži storilca in po potrebi pokliče policijo. Tudi pisarne, kje shranjujejo zaupne podatke, varuje varnostna služba. Dodatno imajo vgrajeni

¹ V programu so bile zaposlene tri strokovne delavke.

še alarmni sistem »ČUVAJ«, ki poleg povezave z varnostno službo, omogoča vklop sirene ob nepooblaščenem vstopu v prostore programa.

4 UČINKOVITOST PROGRAMA

Doseganje učinkovitosti programa merimo preko podatkov iz:

- Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila in
- Končnega poročila o izvajanju socialnovarstvenega programa v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

Učinkovitost programa ocenjujemo na podlagi naslednjih dimenzij: primernost sredstev glede na število uporabnikov; primernost razmerja opravljenega dela neposredno z uporabniki in ostalega opravljenega dela. Podajamo številčne ocene.

Preglednica 35: Učinkovitost rabe programskih virov

Kriterij	Znesek v €/delež v %	Ocena
primernost sredstev glede na število uporabnikov	2.068,40	6
odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99)*, specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimni uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699)	43,21	3

Opomba:

*V oklepajih navajamo standardizirane sklope šifer iz baze opravljenih postopkov.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 2.068 EUR na uporabnika.

Odstotek porabljenega časa za skupne postopke (1-99), specifične postopke (100-199) ter postopke z anonimni uporabniki (600-699) v razmerju do porabljenega časa za vse opravljene postopke (1-699): delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke je slabo polovico, kar ocenjujemo kot srednje ustrezno.

5 OCENA TVEGANJA ZA IZVEDBO PROGRAMA

Oceno tveganja za izvedbo programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila. Analizo tveganja za izvedbo programa podajamo v več točkah: tveganja z vidika financiranja programa, z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa, z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike, z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa in drugih dejavnikov tveganja. Za nekatere dimenzije podajamo opisne ocene, za večino pa številčne.

5.1 Ocena tveganja z vidika financiranja programa

Preglednica 36: *Financiranje programa*

Kriterij	Znesek v €/delež v %	Ocena
primernost letnih sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas	29.491,95	6
delež sofinanciranja MDDSZ glede na vse prihodke	58,02	3

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 29.491,95 EUR.

Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je slabi dve tretjini. Ostala sredstva večinoma prihajajo preko donacij. To ocenjujemo kot srednje ustrezno.

Ustreznost velikosti proračuna za namen programa: finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

5.2 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja primerne kadra za izvajanje programa

Preglednica 37: *Primernost kadrov, ki delajo neposredno z uporabniki*

Kriterij	Količnik/delež	Ocena
razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih	1,71	4
formalna usposobljenost kadrov (delež zaposlenih s strokovnim izpitom)	75 %	4
povprečna stopnja izobrazbe zaposlenih (aritmetična sredina)	6,5	6
ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ (skladnost s pogodbo)	100 %	6

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih ocenjujemo kot ustrezno. Menimo, da je mesečno v povprečju okrog dva uporabnika na izvajalca ustrezna obremenitev. Ocenjujejo pa, da je nujna za program kadrovska dopolnitev. Namreč v programu nimajo zagotovljenega delovnega mesta gospodinje. Potrebe uporabnikov so vse obsežnejše, veliko obveznosti predstavlja tudi skrb za gospodinjstvo, okolico hiše, podpora uporabnikom pri vsakdanjih opravilih... Trenutno pa so zaposlene le tri strokovne delavke, kar ob zahtevnem strokovnem delu z uporabniki težko zmorejo.

Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot ustrezno, saj ima tri četrtine zaposlenih opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva.

Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot popolnoma ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu med šesto in sedmo stopnjo izobrazbe.

Ustreznost kadrov glede na financiranje MDDSZ: Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

5.3 Ocena tveganja z vidika ustreznosti programa za vključene uporabnike

Primerjava ciljne in vključene populacije: ciljna in vključena populacija se v celoti ujemata.

Ustreznost programa za vključeno populacijo: program nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo.

5.4 Ocena tveganja z vidika zagotavljanja ustreznih prostorov za izvedbo programa

Prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali.

5.5 Ocena tveganja z vidika beleženja in izvajanja ustreznih postopkov

Preglednica 38: Postopki

Kriterij	Ocena
kakovost strukture postopkov	6

Kakovost strukture postopkov: poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta ustrezni.

Ustreznost postopkov glede na zastavljene cilje: postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

5.6 Ocena tveganja - ostalo

Obstoj konfliktov med zaposlenimi o metodah, ki naj bi jih uporabljali: v obravnavanem obdobju med zaposlenimi ni bilo nerešenih konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali. Tekom dela z uporabniki ves čas izpopolnjujejo načine izvedbe, ki so prilagojeni posameznim potrebam in zmožnostim uporabnic. Znotraj kolektiva si uspešno delijo naloge.

Administrativne in organizacijske ovire: izvajalci programa navajajo več tovrstnih ovir, in sicer:

- Dodatno administrativno delo predstavljajo razpisni obrazci in obrazci za poročila, ki niso usklajena (občine, MDDSZ, FIHO in ostali deležniki).
- Veliko časa vzamejo tudi organizacijska dela in dela za uporabnike, ki niso strokovno delo, vendar sodijo v sklop vodenja gospodinjstva in tovrstna podpora uporabnikom, a ker nimajo redno zaposlenega laičnega delavca, to posega v čas namenjen za strokovno delo, izobraževanje in vodenje programa.
- Normativ v skladu z razpisom je 20-25 uporabnikov na leto. Z doseganjem normativa ni bilo posebnosti, le v letu 2020, ko se je dinamika nameščanja zmanjšala ob pojavu epidemije. Hkrati pa je doseganje normativa velik stres za zaposlene, saj na doseganje nimajo neposrednega vpliva. Ne glede na število uporabnikov se program izvaja v polnem obsegu. Na doseganje normativa vpliva ali se v program namestijo ženske brez otrok ali ženske z večjim številom otrok, na kar zaposleni nimajo vpliva. Menijo, da doseganje normativa ne bi smel biti pogoj za oceno programa, saj se dinamika nasilja v družbi in s tem zmožnosti žrtev nasilja, da poiščejo pomoč in se zanjo tudi odločijo zelo spreminja glede na več dejavnikov.
- Financiranje programa glavnega financerja MDDSZ je bilo več let enako, kar se je z letom 2022 spremenilo, saj so se povečala sredstva za program. Težava vsa leta je bilo financiranje plač zaposlenih, saj ni bilo zagotovljenih zadostnih sredstev in je to predstavljajo breme društva. Veliko breme za društvo pa je zagotavljanje obveznega 20 % sofinanciranja programa. Lokalne občine namreč sofinancirajo program v zelo nizkem deležu. Program je tako odvisen od donacij in sredstev FIHA, kar pa je negotovo.
- Delovanje programa vsakodnevno soustvarjajo zaposlene strokovne delavke, skupaj z uporabnicami. Delovanje programov VH je dobro zastavljeno, sicer predstavlja veliko odgovornost in negotovost zagotavljanje tajnosti lokacije programa. S tem je povezana tudi dolgoročna varnost za zaposlene v programu. Ob posebnih razmerah vezanih na varnost programa in s tem potrebno selitvijo programa je veliko breme na izvajalcu, bila bi potrebna zagotovljena takojšnja pomoč pri iskanju nove lokacije, selitve ipd.
- Ocenjujejo tudi, da bi v regiji nujno potrebovali KC za odrasle žrtve nasilja. Nujno bi potrebovali tudi možnost varovanih stanovanj. Stanovanjske zmožnosti za uporabnice so zelo omejene, še posebej za upokojenke in osebe z nizkimi/nič prihodki. Program nima zagotovljenih sredstev, da bi se v to smer širili samostojno, tako bi potrebovali dodatna sredstva za zagotavljanje strokovne podpore in pokrivanje materialnih stroškov na teh lokacijah.
- Obstoječi program VH ne ustreza določeni skupini žrtev nasilja prav zaradi tajnosti lokacije in s tem povezanimi posebnostmi delovanja. Dodatna možnost bi bila namestitveni program za isto skupino uporabnikov (vendar brez visoke stopnje ogroženosti), vendar brez tajnosti lokacije.
- Potrebovali bi tudi brezplačno dostopne psihoterapevtske programe, kar pa jih ne zaznajo v regiji.
- Prihaja do situacij, ko CSD pri svojem delu zazna žrtev nasilja in jo napoti v program VH, z njo se opravi uvodni razgovor, vendar žrtev ne zazna svoje situacije na enak način (strah, krivda, odgovornost oz. različni dejavniki) in se ne zmore odločiti za namestitve v program, kljub celostni strokovni pomoči in usmerjanju več strokovnih služb. Nekatere žrtve nasilja potrebujejo več časa in podpore. Kar lahko storijo, je, da so zainteresiranim na voljo in se odzovejo. Pomembno je tudi redno sodelovanje s CSD in drugimi NVO v regiji ter usmerjeno nagovarjanje posameznih ranljivih skupin.

6 TRAJNOST PROGRAMA

Oceno trajnosti programa merimo preko podatkov iz Zbirnika podatkov o programu za pripravo evalvacijskega poročila. Trajnost programa ocenjujemo preko deležev povratnikov iz istega ali drugih programov ter razlogov za povratništvo in števila let delovanja programa. Posamezne dimenzije ocenjujemo opisno. Oceno trajnosti programa pa podajamo tudi na podlagi dejavnikov dostopnosti programa.

Delež povratnikov in razlogi: uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program, po podatkih izvajalcev v letu 2021 ni bilo.

Delež uporabnikov iz drugih programov in razlogi: dobra polovica uporabnic (54,55 %) je prišla iz drugih programov. Bolj natančno iz KC: šest uporabnikov (27,27 %); VH: pet uporabnikov (22,73 %); CSD: trije uporabniki (13,64 %); svetovalnica za žrtve nasilja: en uporabnik (4,55 %); svojci: en uporabnik = (4,55 %); uporabnik sam: šest uporabnikov = (27,27 %). Program VH je velikokrat naslednji program po KC, kjer je možno časovno krajše bivanje. Program pa tudi redno sodeluje s CSD in uporabnice, ki so že prej sodelovale s CSD, so bile napotene v program iz CSD.

Delež uporabnikov, ki obiskujejo poleg obravnavanega programa, še vsaj en drug SVP: po podatkih izvajalcev programa je 14 uporabnic (63,64 %) obiskovalo poleg obravnavanega programa še druge programe, in sicer Svetovalnico za žrtve nasilja in programe, ki jih izvajajo Društvo Srečanje; Društvo za nenasilno komunikacijo; Posvetovalnica za učence in starše; Društvo za zaščito malih živali; Igralna terapija; Društvo za razvijanje prostovoljnega dela; Študijsko raziskovalni center za družino; Društvo upokojencev. Nekateri uporabniki so bili vključeni v več zunanjih programov, nekateri pa v nobenega (osem uporabnikov (36,36 %)).

Število let delovanja programa: program deluje od julija 1999, torej približno 24 let.

Preglednica 39: Dostopnost programa za uporabnike

Kriterij	Ocena
čakalna doba	6
arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim	2
dostopnost informacij o programu na spletu	6

Čakalna doba – podatek izvajalcev

V programu ni čakalne dobe. Na informativne klice ali e-pošto se odzovejo takoj. Za uvodne razgovore se dogovorijo skupaj z uporabnico, upoštevajo njene možnosti, kako lahko načrtuje prihod na razgovor, temu se prilagodijo. Sprejem načrtujejo skupaj z uporabnico – glede na varnostni načrt za odhod, ki ga oblikujejo skupaj z njo ter na prosto mesto v programu. Pri vsaki uporabnici ja ta časovnica drugačna. V 2021 je bila tudi daljša zaradi okužbe s covid 19 v hiši in se je čakalo na negativne rezultate pri nastanjenih uporabnicah, da so lahko omogočili varno namestitve. Uporabnica je bila informirana o drugih možnostih namestitve. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Urniki dela

Delovni čas zaposlenih strokovnih delavk je 40 ur na teden. Aktivnosti oz. postopki, ki jih izvajajo z uporabniki potekajo skozi cel dan. V času, ko svetovalk ni v hiši (ponoči, prazniki,

sobote, nedelje), jih uporabnice ob akutnih situacijah lahko pokličejo na dežurni oz. krizni telefon. Tako so strokovne delavke za uporabnike dosegljive 24 ur na dan. Vsi, ki potrebujejo informacije o možnih oblikah pomoči oz. dogovor za sprejem v program ter psihosocialno pomoč po odhodu iz VH, lahko pokličejo po telefonu vsak delovni dan od 9.00 do 14.00 ure oz. jih kontaktirajo po e-pošti. Sicer pa je delovni čas neenakomerno razporejen glede na potrebe programa. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Arhitektonske ovire, dostopnost gibalno oviranim

Hiša ima tri nadstropja. Dostopnost do prostorov in prostori niso prilagojeni za gibalno ovirane sebe. V stanovanjski del vodijo stopnice, dve stanovanji sta v dveh nadstropjih, povezani s stopnicami. Stopnice so ovira za starejše osebe s težavami pri hoji. Povpraševanja oseb z ovirami sicer niso imeli. To ocenjujemo kot manj ustrezno.

Dostopnost javnega prevoza

Od hiše do centra mesta vozi mestni avtobus (oddaljen pet minut), od koder imajo uporabniki možnost dostopati in potovati v druge kraje (avtobus, vlak). Težave so v poletnem času, ker so med poletnimi počitnicami ukinjene nekatere linije avtobusov. Težava je tudi, da mestni avtobus vozi le do cca 16.00 ure, potem pa javnega prevoza ni več. Med vikendi in prazniki je zelo slaba pokritost z javnim prevozom (mestni avtobus). Do vlaka je oddaljenost cca 5 km. To ocenjujemo kot srednje ustrezno.

Vidnost, označenost prostorov programa

Ni označb za VH, gre za tajno lokacijo. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Dostopnost informacij o programu na spletu

Na spletni strani programa je ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

7 UGOTOVITVE IN PREDLOGI

a) Ustreznost ciljev za reševanje problemov

Cilji programa so v celoti ustrezno definirani in ustrezni glede na tip programa in vključeno populacijo programa.

b) Uspešnost in učinkovitost programa

Program popolnoma uspešno (ocenjeno z oceno 6 na lestvici od 0 do 6) ni dosegal nobenega od ciljev skupine JVSP VH s področja preprečevanja nasilja; zelo uspešno (ocenjeno z oceno 5) je dosegal cilje: povečanje varnosti, pozitivna izkušnja z življenjem v skupnosti, spremembe na osebni ravni; uspešno (ocenjeno z oceno 4) cilje: boljša informiranost in več znanja za ravnanje uporabnic, krepitev socialne mreže, izboljšana življenjska situacija, ter srednje uspešno (ocenjeno z oceno 3) cilja: aktivno sodelovanje v programu in prepoznavnost programa.

Primernost sredstev glede na število uporabnikov ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. Če sredstva preračunamo na mesečno raven in potem glede na povprečno število uporabnikov, je to okrog 2.068 EUR na uporabnika. Delež časa porabljenega za skupne, specifične postopke ter postopke z anonimnimi uporabniki v skupnem seštevku časa za vse postopke je slabo polovico, kar ocenjujemo kot srednje ustrezno.

c) Ocena tveganja za izvedbo programa

Financiranje programa

Primernost sredstev glede na število zaposlenih za polni delovni čas ocenjujemo kot popolnoma ustrezno. V povprečju zaposleni na letni ravni dobijo 29.491,95 EUR. Delež sofinanciranja MDDSZ v vseh prihodkih je slabi dve tretjini. Ostala sredstva večinoma prihajajo preko donacij. To ocenjujemo kot srednje ustrezno. Finančna sredstva so zadostovala, da se je program nemoteno izvedel.

Predlog

Izvajalcem programa glede na visok delež sredstev pridobljenih od MDSSZ, predlagamo, da poskušajo najti še kakšne alternativne vire financiranja, da obstoj programa iz tega naslova ne bo ogrožen. Morda bi bilo možno preko več promocije programa priti do dodatnih donacij,...

Primernost kadrov

Razmerje med povprečnim številom uporabnikov na mesec in številom zaposlenih ocenjujemo kot ustrezno. Menimo, da je mesečno v povprečju okrog dva uporabnika na izvajalca ustrezna obremenitev. Ocenjujejo pa, da je nujna za program kadrovska dopolnitev. Namreč v programu nimajo zagotovljenega delovnega mesta gospodinje. Trenutno so zaposlene le tri strokovne delavke, kar ob zahtevnem strokovnem delu z uporabniki težko zmorejo. Formalno usposobljenost kadrov (merjeno z deležem tistih, ki imajo opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva) ocenjujemo kot ustrezno, saj ima tri četrtine zaposlenih opravljen strokovni izpit s področja socialnega varstva. Povprečno stopnjo izobrazbe zaposlenih ocenjujemo kot

popolnoma ustrezno – v povprečju imajo zaposleni v programu med šesto in sedmo stopnjo izobrazbe. Po podatkih, prejetih od izvajalcev programa, je v programu zaposlen v celoti ustrezen kader glede na pogodbo z MDDSZ.

Ustreznosti programa za uporabnike

Ciljna in vključena populacija se v celoti ujemata, program tudi nudi ustrezne storitve za vključeno populacijo.

Ustreznost prostorov za izvedbo programa

Prostorskih tveganj za izvajalce in uporabnike programa nismo identificirali.

Beleženje in izvajanje ustreznih postopkov

Poimenovanja in struktura postopkov, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, sta ustrezni. Postopki, ki jih v programu uporabljajo pri beleženju opravljenega dela, so ustrezni glede na zastavljene cilje programa.

Ostala tveganja

V obravnavanem obdobju med zaposlenimi ni bilo nerešenih konfliktov o metodah, ki naj bi jih uporabljali.

Izvajalci programa navajajo več administrativnih in organizacijskih ovir, in sicer:

- Dodatno administrativno delo predstavljajo razpisni obrazci in obrazci za poročila, ki niso usklajena (občine, MDDSZ, FIHO in ostali deležniki).
- Veliko časa vzamejo tudi organizacijska dela in dela za uporabnike, ki niso strokovno delo, vendar sodijo v sklop vodenja gospodinjstva in tovrstna podpora uporabnikom, a ker nimajo redno zaposlenega laičnega delavca, to posega v čas namenjen za strokovno delo, izobraževanje in vodenje programa.
- Normativ v skladu z razpisom je 20-25 uporabnikov na leto. Z doseganjem normativa ni bilo posebnosti, le v letu 2020, ko se je dinamika nameščanja zmanjšala ob pojavu epidemije. Hkrati pa je doseganje normativa velik stres za zaposlene, saj na doseganje nimajo neposrednega vpliva. Ne glede na število uporabnikov se program izvaja v polnem obsegu. Na doseganje normativa vpliva ali se v program namestijo ženske brez otrok ali ženske z večjim številom otrok, na kar zaposleni nimajo vpliva.
- Financiranje programa glavnega financerja MDDSZ je bilo več let enako, kar se je z letom 2022 spremenilo, saj so se povečala sredstva za program. Težava vsa leta je bilo financiranje plač zaposlenih, saj ni bilo zagotovljenih zadostnih sredstev in je to predstavljajo breme društva. Veliko breme za društvo pa je zagotavljanje obveznega 20 % sofinanciranja programa. Lokalne občine namreč sofinancirajo program v zelo nizkem deležu. Program je tako odvisen od donacij in sredstev FIHA, kar pa je negotovo.
- Delovanje programa vsakodnevno soustvarjajo zaposlene strokovne delavke, skupaj z uporabnicami. Delovanje programov VH je dobro zastavljeno, sicer predstavlja veliko odgovornost in negotovost zagotavljanje tajnosti lokacije programa. S tem je povezana tudi dolgoročna varnost za zaposlene v programu. Ob posebnih razmerah vezanih na varnost programa in s tem potrebno selitvijo programa je veliko breme na izvajalcu, bila bi potrebna zagotovljena takojšnja pomoč pri iskanju nove lokacije, selitve ipd.
- Ocenjujejo tudi, da bi v regiji nujno potrebovali KC za odrasle žrtve nasilja. Nujno bi potrebovali tudi možnost varovanih stanovanj. Stanovanjske zmožnosti za uporabnice so zelo omejene, še posebej za upokojenke in osebe z nizkimi/nič prihodki. Program nima zagotovljenih sredstev, da bi se v to smer širili samostojno, tako bi potrebovali

dodatna sredstva za zagotavljanje strokovne podpore in pokrivanje materialnih stroškov na teh lokacijah.

- Obstoječi program VH ne ustreza določeni skupini žrtev nasilja prav zaradi tajnosti lokacije in s tem povezanimi posebnostmi delovanja. Dodatna možnost bi bila namestitveni program za isto skupino uporabnikov (vendar brez visoke stopnje ogroženosti), vendar brez tajnosti lokacije.
- Potrebovali bi tudi brezplačno dostopne psihoterapevtske programe, kar pa jih ne zaznajo v regiji.
- Prihaja do situacij, ko CSD pri svojem delu zazna žrtev nasilja in jo napoti v program VH, z njo se opravi uvodni razgovor, vendar žrtev ne zazna svoje situacije na enak način (strah, krivda, odgovornost oz. različni dejavniki) in se ne zmore odločiti za namestitev v program, kljub celostni strokovni pomoči in usmerjanju več strokovnih služb. Nekatere žrtve nasilja potrebujejo več časa in podpore. Kar lahko storijo, je, da so zainteresiranim na voljo in se odzovejo. Pomembno je tudi redno sodelovanje s CSD in drugimi NVO v regiji ter usmerjeno nagovarjanje posameznih ranljivih skupin.

d) Kriterij trajnosti

Kroženje uporabnikov

Uporabnikov, ki so v preteklosti kontinuirano obiskovali program in so se po prekinitvi obiskovanja programa zopet vrnil in ponovno obiskovali program, po podatkih izvajalcev v letu 2021 ni bilo.

Dobra polovica uporabnic (54,55 %) je prišla iz drugih programov. Bolj natančno iz KC, VH, CSD in svetovalnice za žrtve nasilja. Program VH je velikokrat naslednji program po KC, kjer je možno časovno krajše bivanje. Program pa tudi redno sodeluje s CSD in uporabnice, ki so že prej sodelovale s CSD, so bile napotene v program iz CSD. 63,64 % uporabnic je obiskovalo poleg obravnavanega programa še druge programe, in sicer Svetovalnico za žrtve nasilja in programe, ki jih izvajajo Društvo Srečanje; Društvo za nenasilno komunikacijo; Posvetovalnica za učence in starše; Društvo za zaščito malih živali; Igralna terapija; Društvo za razvijanje prostovoljnega dela; Študijsko raziskovalni center za družino; Društvo upokojencev. Nekateri uporabniki so bili vključeni v več zunanjih programov, tretjina pa v nobenega.

Program deluje od julija 1999, torej približno 24 let.

Dostopnost programa za uporabnike

V programu ni čakalne dobe. Na informativne klice ali e-pošto se odzovejo takoj. Delovni čas zaposlenih strokovnih delavk je 40 ur na teden. Aktivnosti oz. postopki, ki jih izvajajo z uporabniki, potekajo skozi cel dan. V času, ko svetovalk ni v hiši (ponoči, prazniki, sobote, nedelje), jih uporabnice ob akutnih situacijah lahko 24 ur na dan pokličejo na dežurni oz. krizni telefon. Vsi, ki potrebujejo informacije o možnih oblikah pomoči oz. dogovor za sprejem v program ter psihosocialno pomoč po odhodu iz VH, lahko pokličejo po telefonu vsak delovni dan od 9.00 do 14.00 ure oz. jih kontaktirajo po e-pošti. Sicer pa je delovni čas neenakomerno razporejen glede na potrebe programa. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Hiša ima tri nadstropja. Dostopnost do prostorov in prostori niso prilagojeni za gibalno ovirane sebe. V stanovanjski del vodijo stopnice, dve stanovanji sta v dveh nadstropjih, povezani s stopnicami. Stopnice so ovira za starejše osebe s težavami pri hoji. Povpraševanja oseb z ovirami oseb sicer niso imeli. To ocenjujemo kot manj ustrezno.

Od hiše do centra mesta vozi mestni avtobus (oddaljen pet minut), od koder imajo uporabniki možnost dostopati in potovati v druge kraje (avtobus, vlak). Težave so v poletnem času, ker so med poletnimi počitnicami ukinjene nekatere linije avtobusov. Težava je tudi, da mestni avtobus vozi le do cca 16.00 ure, potem pa javnega prevoza ni več. Med vikendi in prazniki je zelo slaba pokritost z javnim prevozom (mestni avtobus). Do vlaka je oddaljenost cca 5km. To ocenjujemo kot srednje ustrezno. Ni označb za VH, gre za tajno lokacijo. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

Na spletni strani programa je ustrezno navedenih vseh šest ocenjevanih elementov. To ocenjujemo kot popolnoma ustrezno.

8 VIRI IN LITERATURA

- Izpolnjena Končna poročila o izvajanju programa socialnega varstva v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 za C programe – splošni obrazec.
- Prejeto gradivo izvajalcev JSVP: vprašalniki, nabori ciljev, zbirniki, dokumentacije, intervjuji, odgovori preko e-pošte in video konferenc.
- Spletna stran obravnavanega izvajalca SVP.